

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRAVA I SLOBODA NACIONALNIH MANJINA

Član 1.

U Zakonu o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina („Službeni list SRJ”, br. 11/02, „Službeni list SCG”, br. 1/03 – Ustavna povelja i „Službeni glasnik RS”, br. 72/09 – dr. zakon i 97/13 – US), u članu 1. stav 1. menja se i glasi:

„Ovim zakonom uređuje se način ostvarivanja individualnih i kolektivnih prava koja su Ustavom Republike Srbije i potvrđenim međunarodnim ugovorima zajemčena pripadnicima nacionalnih manjina.”.

Stav 2. menja se i glasi:

„Ovim zakonom se uređuje i zaštita nacionalnih manjina od svakog oblika diskriminacije u ostvarivanju individualnih prava i sloboda i obezbeđuje ostvarivanje kolektivnih prava nacionalnih manjina na samoupravu u kulturi, obrazovanju, obaveštavanju i službenoj upotrebi jezika i pisma”.

Posle stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„Prava nacionalnih manjina ostvaruju se i u skladu sa zakonom kojim se uređuje položaj nacionalnih saveta nacionalnih manjina, kao i na osnovu drugih posebnih zakona kojima se uređuju pojedine oblasti društvenog života koje su od značaja za nacionalne manjine.”.

Dosadašnji stav 3. koji postaje stav 4. menja se i glasi:

„Pokrajinskim propisima mogu se ustanoviti dodatna prava pripadnika nacionalnih manjina, u skladu sa Ustavom, a na osnovu zakona”.

Član 2.

U članu 2. stav 1. reči: „Savezne Republike Jugoslavije” zamenjuju se rečima: „Republike Srbije”.

Član 3.

U članu 3. stav 1. posle reči: „jezičkoj” dodaju se zapeta i reči: „verskoj i svakoj drugoj”, a posle reči: „prema” dodaju se reči: „nacionalnim manjinama i”.

U stavu 2. reč: „federacije,” briše se, a reči: „grada i opštine” zamenjuju se rečima: „jedinice lokalne samouprave”.

Član 4.

U članu 4. stav 1. menja se i glasi:

„Organi vlasti u Republici Srbiji u skladu sa Ustavom i zakonom donose propise, pojedinačne pravne akte i preduzimaju mere u cilju obezbeđenja pune i efektivne ravnopravnosti između pripadnika nacionalnih manjina i građana koji pripadaju većini.”.

U stavu 2. reč: „doneti” zamenjuje se rečju: „donositi”.

Stav 3. menja se i glasi:

„Neće se smatrati diskriminacijom mere za unapređenje pune i efektivne ravnopravnosti u zapošljavanju, odnosno pogodnosti u slučaju prestanka radnog odnosa u javnom sektoru na svim nivoima teritorijalne organizacije, koje su propisane odredbama posebnih zakona kojima se uređuje radno-pravni status

zaposlenih u javnom sektoru, ako takve mere važe do postizanja odgovarajuće zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina koja je utvrđena tim zakonima.”.

Posle stava 3. dodaju se novi st. 4. i 5. koji glase:

„Republika Srbija obezbeđuje uslove za efikasno učešće pripadnika nacionalnih manjina u političkom životu, zastupljenost predstavnika nacionalnih manjina u Narodnoj skupštini i srazmernu zastupljenost nacionalnih manjina u skupštinama autonomnih pokrajina i jedinicama lokalne samouprave, u skladu sa zakonom.

Republika Srbija preuzima odgovarajuće mere radi unapređenja ekonomskog položaja nerazvijenih područja na kojima tradicionalno žive pripadnici nacionalnih manjina.”.

Član 5.

Naziv iznad člana 5. menja se i glasi:

„Sloboda izražavanja nacionalne pripadnosti”.

U članu 5. stav 1. menja se i glasi:

„U skladu sa Ustavom Republike Srbije zajemčenom slobodom izražavanja nacionalne pripadnosti, niko ne sme pretrpeti štetu zbog izražavanja svoje nacionalne pripadnosti ili zbog uzdržavanja od takvog činjenja.”.

Posle stava 2. dodaju se novi st. 3. i 4. koji glase:

„Pravo je pripadnika nacionalnih manjina da se podaci o njihovoj nacionalnoj pripadnosti upisuju u službene evidencije i zbirke podataka o ličnosti, u skladu sa posebnim zakonom.

Podatak o nacionalnoj pripadnosti može se koristiti samo u svrhu za koju je prikupljen i na način predviđen zakonom koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti.”.

Dosadašnji stav 3. postaje stav 5.

Član 6.

U članu 6. stav 1. reči: „Savezne Republike Jugoslavije” zamenjuju se rečima: „Republike Srbije”.

Stav 2. menja se i glasi:

„U cilju ostvarivanja prava iz stava 1. ovog člana mogu se propisati posebne olakšice.”.

Član 7.

U članu 7. stav 1. menja se i glasi:

„Zabranjena je zloupotreba prava koja su predviđena ovim zakonom koja je usmerena na nasilno rušenje ustavnog poretka, narušavanje teritorijalne celokupnosti Republike Srbije, kršenje Ustavom zajamčenih ljudskih i manjinskih prava i sloboda i izazivanje i podsticanje rasne, nacionalne i verske mržnje i netrpeljivosti”.

U stavu 2. reči: „se ne smeju” zamenjuju se rečima: „ne smeju se”.

U stavu 3. reč: „garantovana” zamenjuje se rečju: „uređena”.

Član 8.

Član 8. menja se i glasi:

„Ovim zakonom se ne smanjuje dostignuti nivo manjinskih prava zajemčenih Ustavom, opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima.”.

Član 9.

U članu 9. stav 1. reči: „ličnih podataka” zamenjuju se rečima: „podataka o ličnosti”.

Član 10.

U članu 11. stav 2. menja se i glasi:

„Jedinica lokalne samouprave će obavezno svojim statutom uvesti u ravnopravnu službenu upotrebu jezik i pismo nacionalne manjine ukoliko procenat pripadnika te nacionalne manjine u ukupnom broju stanovnika na njenoj teritoriji dostiže 15% prema rezultatima poslednjeg popisa stanovništva. Jedinica lokalne samouprave uvodi jezik i pismo nacionalne manjine u službenu upotrebu najkasnije u roku od 90 dana od utvrđivanja ispunjenosti zakonom propisanih uslova.”.

U stavu 4. reč: „ličnih” zamenjuje se rečima: „podataka o ličnosti”.

Stav 6. menja se i glasi:

„U naseljenim mestima u jedinicama lokalne samouprave, čija je teritorija određena u skladu sa zakonom kojim se uređuje teritorijalna organizacija Republike Srbije, u kojima procenat pripadnika određene nacionalne manjine u ukupnom broju stanovnika na teritoriji naseljenog mesta dostiže 15% prema rezultatima poslednjeg popisa stanovništva imena organa koji vrše javna ovlašćenja, nazivi jedinica lokalne samouprave, naseljenih mesta, trgova i ulica i drugi toponimi ispisuju se i na jeziku dotične nacionalne manjine, prema njenoj tradiciji i pravopisu, i u slučaju da jezik te nacionalne manjine nije u službenoj upotrebi na teritoriji jedinice lokalne samouprave u skladu sa stavom 2. ovog člana.”.

Posle stava 6. dodaje se novi stav 7. koji glasi:

„Skupština jedinice lokalne samouprave utvrdiće statutom naseljena mesta iz stava 6. ovog člana imajući u vidu tradicionalnu naseljenost pripadnika nacionalne manjine i prethodno pribavljeno mišljenje nacionalnog saveta.”.

U dosadašnjem stavu 7. koji postaje stav 8. reči: „Savezne Republike Jugoslavije” zamenjuju se rečima: „Republike Srbije”, a reči: „saveznim organima” zamenjuju se rečima: „republičkim organima”.

Posle dosadašnjeg stava 7. koji postaje stav 8. dodaje se novi stav 9. koji glasi:

„Pripadnici nacionalnih manjina čiji broj u ukupnom stanovništvu Republike Srbije ne dostiže 2% prema poslednjem popisu stanovništva mogu se obratiti republičkim organima na svom jeziku i imaju pravo da dobiju odgovor na tom jeziku preko jedinice lokalne samouprave u kojoj je jezik te nacionalne manjine u službenoj upotrebi, pri čemu jedinica lokalne samouprave obezbeđuje prevođenje i snosi troškove prevođenja dopisa upućenog republičkom organu i odgovora tog organa.”.

Dosadašnji stav 8. koji postaje stav 10. menja se i glasi:

„Narodni poslanik pripadnik nacionalne manjine ima pravo da na sednici Narodne skupštine govori i da pisane dokumente u radu Narodne skupštine, predviđene Poslovníkom, podnosi na svom jeziku.”.

Posle stava 10. dodaje se stav 11. koji glasi:

„Kada se narodni poslanik u radu Narodne skupštine služi svojim jezikom u smislu stava 10. ovog člana, stalno ili u određenom slučaju, generalni sekretar

Narodne skupštine je dužan da obezbedi istovremeno prevođenje njegovog usmenog izlaganja ili dokumenta koji je podneo, na srpski jezik.”.

Član 11.

Posle člana 11. dodaju se čl. 11a i 11b koji glase:

„Objavljivanje zakona na jezicima nacionalnih manjina

Član 11a

Ministarstvo nadležno za ostvarivanje prava nacionalnih manjina (u daljem tekstu: Ministarstvo), obezbeđuje prevođenje i objavljuje zbirke prečišćenih tekstova najznačajnijih zakona Republike Srbije čiji se predmet uređivanja u celini ili najvećim delom odnosi na ostvarivanje prava nacionalnih manjina.

Ministarstvo je u obavezi da zakone iz stava 1. ovog člana učini dostupnim i u elektronskom obliku, na svojoj internet stranici i na portalu e-Uprave, kao i da sporazumno određeni broj zbirki prečišćenih tekstova zakona iz stava 1. ovog člana dostavi nacionalnim savetima nacionalnih manjina.

O objavljivanju zakona iz stava 1. ovog člana Ministarstvo periodično i po potrebi izveštava Savet za nacionalne manjine.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, nacionalni savet nacionalne manjine može resornom ministarstvu podneti predlog, uz obrazloženje da je to od posebnog značaja za ostvarivanje prava i sloboda nacionalne manjine, da resorno ministarstvo obezbedi prevođenje i objavljivanje zbirke prečišćenih tekstova određenih zakona iz svog zakonskog delokruga koji sadrže odredbe koje se odnose na ostvarivanje prava i sloboda nacionalnih manjina, odnosno uređuju društvene odnose koji su od posebnog značaja za nacionalne manjine.

U slučaju da resorno ministarstvo prihvati predlog nacionalnog saveta nacionalne manjine, ministarstvo je u tom slučaju u obavezi da zakone iz stava 4. ovog člana učini dostupnim i u elektronskom obliku, na svojoj internet stranici i na portalu e-Uprave, kao i da sporazumno određeni broj zbirki prečišćenih tekstova zakona iz stava 4. ovog člana dostavi nacionalnom savetu nacionalne manjine.

Prilikom odlučivanja o predlogu iz stava 4. ovog člana posebno se vodi računa o raspoloživosti planiranih budžetskih sredstava, kao i o tome da li se u periodu od narednih godinu dana nakon podnošenja predloga nacionalnog saveta nacionalne manjine planiraju izmene i dopune ili donošenje novog zakona umesto zakona čije se prevođenje odnosno objavljivanje predlaže.

Resorno ministarstvo o postupanju iz stavova od 4. do 6. ovog člana izveštava Savet za nacionalne manjine.

Član 11b

Propisi autonomne pokrajine objavljuju se na jezicima nacionalnih manjina u skladu sa statutom i opštim aktima autonomne pokrajine.

Propisi jedinica lokalne samouprave objavljuju se na jezicima nacionalnih manjina, u skladu sa statutom i opštim aktima jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom.”.

Član 12.

U članu 12. stav 3. menja se i glasi:

„Ustanove, društva i udruženja iz stava 2. ovog člana samostalni su u radu. Republika, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave mogu učestvovati u finansiranju društava i udruženja nacionalnih manjina.”.

U stavu 4. reči: „stavom 5.” zamenjuju se rečima: „stavom 3.”.

Stav 5. menja se i glasi:

„Muzeji, arhivi i zavodi za zaštitu spomenika kulture čiji je osnivač Republika, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave obezbediće predstavljanje i zaštitu kulturnog i istorijskog nasleđa od posebnog značaja za nacionalne manjine na teritoriji za koju su nadležni. U odlučivanju o načinu predstavljanja kulturnog i istorijskog nasleđa za koje je u skladu sa odredbama posebnog zakona utvrđeno da je od posebnog značaja za nacionalne manjine učestvuju i predstavnici njihovih nacionalnih saveta.”.

Posle stava 5. dodaje se novi stav 6. koji glasi:

„Ustanove kulture čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave koja se u smislu zakona kojim se uređuje lokalna samouprava smatra nacionalno mešovitom jedinicom lokalne samouprave, svojim programima rada obezbediće sadržaje, mere, aktivnosti ili manifestacije kojima se čuva i promovise kulturni identitet i tradicija nacionalnih manjina tradicionalno nastanjenih na njenoj teritoriji.”.

Član 13.

U članu 13. stav 1. posle reči: „jeziku” dodaju se zapeta i reči: „odnosno govoru”, a reč: „institucijama” zamenjuje se rečju: „ustanovama”.

Stav 2. briše se.

Dosadašnji st. 3-7. postaju st. 2-6.

U dosadašnjem stavu 3. koji postaje stav 2. reči: „st. 1. i 2.” zamenjuju se rečima: „stava 1.”

Dosadašnji stav 6. koji postaje stav 5. menja se i glasi:

„Nacionalni saveti nacionalnih manjina učestvuju u izradi nastavnih programa za predmete koji izražavaju posebnost nacionalnih manjina na jeziku, odnosno govoru nacionalnih manjina, dvojezične nastave i učenja jezika nacionalnih manjina sa elementima nacionalne kulture, u skladu sa propisima kojima je uređeno donošenje nastavnih programa za nacionalne manjine.”.

Dosadašnji stav 7. koji postaje stav 6. menja se i glasi:

„U cilju međusobne tolerancije nacionalnih manjina i većinskog stanovništva i obezbeđivanja interkulturalnosti, realizuju se programi nastavnih i vannastavnih aktivnosti u osnovnom i srednjem obrazovanju i vaspitanju o istoriji, kulturi i položaju nacionalnih manjina u Republici Srbiji.”.

Član 14.

Član 14. menja se i glasi:

„Za potrebe obrazovanja na jeziku nacionalnih manjina iz člana 13. stav 1. u okviru visokog obrazovanja podržaće se razvijanje studijskih programa za vaspitače i nastavnike na jezicima nacionalnih manjina, u skladu sa zakonom koji uređuje visoko obrazovanje.

Visokoškolska ustanova može organizovati lektorat na jezicima nacionalnih manjina gde studenti pripadnici nacionalnih manjina mogu da savladaju stručne termine i na jeziku nacionalne manjine.

Republika, pokrajina i jedinica lokalne samouprave mogu da pomažu stručno osposobljavanje nastavnika za potrebe obrazovanja iz stava 1. ovog člana.

Republika pospešuje međunarodnu saradnju sa ciljem da se pripadnicima nacionalnih manjina omogući da studiraju u inostranstvu na maternjem jeziku i da se tako stečene diplome priznaju u skladu sa zakonom.”.

Član 15.

U članu 15. stav 2. menja se i glasi:

„U finansiranju ustanova iz stava 1. ovog člana, kao i u obezbeđivanju sredstava za viši kvalitet obrazovanja i vaspitanja na jezicima nacionalnih manjina u ustanovama čiji je osnivač Republika, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave mogu da učestvuju domaće i strane organizacije, fondacije i privatna lica, u skladu sa zakonom.”.

Član 16.

U članu 16. stav 3. reči: „Savezni savet” zamenjuju se rečju: „Savet”.

Stav 4. menja se i glasi:

„Simboli i znamenja nacionalnih manjina se nakon objavljivanja odluke Saveta za nacionalne manjine o njihovom potvrđivanju službeno ističu tokom državnih praznika Republike Srbije i potvrđenih praznika nacionalne manjine na zgradama i u prostorijama lokalnih organa i organizacija sa javnim ovlašćenjima na područjima na kojima je jezik nacionalne manjine u službenoj upotrebi odnosno na način utvrđen odlukom o potvrđivanju simbola.”.

Stav 5. menja se i glasi:

„Uz znamenja i simbole nacionalne manjine, prilikom obeležavanja državnog praznika Republike Srbije, obavezno se ističu Državna zastava Republike Srbije i Mali grb Republike Srbije, na način ustanovljen zakonom kojim se uređuje izgled i upotreba državnih simbola Republike Srbije.”.

Posle stava 5. dodaju se st. 6. i 7. koji glase:

„Uz znamenja i simbole nacionalne manjine, prilikom obeležavanja potvrđenog praznika nacionalne manjine, obavezno se ističu Narodna zastava Republike Srbije i Mali grb Republike Srbije, na način ustanovljen zakonom kojim se uređuje izgled i upotreba državnih simbola Republike Srbije.”.

Na ulazu u službene prostorije nacionalnog saveta mogu se, na prigodan način, tokom čitave godine, isticati simboli nacionalne manjine uz isticanje državnih simbola Republike Srbije.”.

Član 17.

U nazivu iznad člana 18. reči: „Savezni savet” zamenjuju se rečju: „Savet”.

Član 18. menja se i glasi:

„Član 18.

U cilju očuvanja, unapređenja i zaštite nacionalnih, etničkih, verskih, jezičkih i kulturnih posebnosti pripadnika nacionalnih manjina i u cilju ostvarivanja njihovih prava, Vlada obrazuje Savet za nacionalne manjine (u daljem tekstu: Savet), kao stalno radno telo Vlade.

Zadaci Saveta su da: prati i razmatra stanje ostvarivanja prava nacionalnih manjina i stanje međunacionalnih odnosa u Republici Srbiji; predlaže mere za unapređenje pune i delotvorne ravnopravnosti pripadnika nacionalnih manjina; prati ostvarivanje saradnje nacionalnih manjina sa državnim organima, kao i sa organima autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave; razmatra uslove za rad nacionalnih saveta nacionalnih manjina i predlaže mere u toj oblasti; prati

ostvarivanje međunarodnih obaveza Republike Srbije u oblasti ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina; razmatra međunarodne sporazume koji se odnose na položaj nacionalnih manjina i zaštitu njihovih prava u postupku njihovog zaključivanja; razmatra nacрте zakona i drugih propisa od značaja za ostvarivanje prava nacionalnih manjina i o tome daje mišljenje Vladi i potvrđuje simbole, znamenja i praznike nacionalnih manjina, na predlog nacionalnih saveta nacionalnih manjina.

Članovi Saveta su rukovodioci organa državne uprave i službi Vlade u čiji delokrug spadaju pitanja od značaja za položaj nacionalnih manjina, kao i predsednici nacionalnih saveta nacionalnih manjina.

Vlada svojim rešenjem imenuje članove Saveta i određuje organ državne uprave, odnosno službu Vlade zaduženu da pruža stručnu i administrativno-tehničku podršku radu Saveta.”.

Član 18.

Član 19. menja se i glasi:

„Radi ostvarivanja Ustavom zajamčenog prava na samoupravu u kulturi, obrazovanju, obaveštavanju i službenoj upotrebi jezika i pisma, pripadnici nacionalnih manjina mogu izabrati nacionalne savete.

Nacionalni savet predstavlja nacionalnu manjinu u kulturi, obrazovanju, obaveštavanju i službenoj upotrebi jezika i pisma, učestvuje u procesu odlučivanja ili odlučuje o pojedinim pitanjima iz ovih oblasti i osniva ustanove iz ovih oblasti.

Nacionalni savet je pravno lice.

Nacionalni saveti se formiraju na principima dobrovoljnosti, izbornosti, proporcionalnosti i demokratičnosti.

Ovlašćenja, postupak izbora, finansiranje i druga pitanja od značaja za rad nacionalnih saveta uređuju se posebnim zakonom.”.

Član 19.

U nazivu iznad člana 20. reč: „Savezni” menja se rečju: „Budžetski”

Član 20. menja se i glasi:

„Član 20.

Finansiranje programa i projekata u oblasti kulture, obrazovanja, obaveštavanja i službene upotrebe jezika i pisma nacionalnih manjina sredstvima iz Budžetskog fonda za nacionalne manjine uređuje se posebnim zakonom.”.

Član 20.

Naziv iznad člana 21. i član 21. brišu se.

Član 21.

Naziv iznad člana 23. i član 23. brišu se.

Član 22.

Posle člana 22. dodaje se novi Deo šesti sa čl. 22a-22v koji glase:

„Deo šesti

KAZNE NE ODREDBE

Član 22a

Novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu, odnosno organizaciji koja vrši javna ovlašćenja ako naziv organa odnosno organizacije ispiše suprotno odredbama člana 11. st. 5. i 6. ovog zakona.

Novčanom kaznom od 200.000 do 1.500.000 dinara kazniće se za privredni prestup organizacija ovlašćena za postavljanje saobraćajnih znakova i naziva mesta koja postupi suprotno članu 11. st. 5. i 6. ovog zakona.

Za privredni prestup iz stava 2. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u organizaciji iz stava 2. ovog člana novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara.

Član 22b

Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se pravno lice koje:

- 1) kao simbol i znamenje nacionalne manjine, službeno, odnosno javno predstavlja, ističe ili koristi simbole i znamenja druge države;
- 2) za praznik nacionalne manjine službeno, odnosno javno koristi naziv praznika koji nije potvrđen od strane Saveta za nacionalne manjine i objavljen u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Član 22v

Novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu jedinice lokalne samouprave, organizaciji koja vrši javna ovlašćenja čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave, odnosno pravnom licu ako:

- 1) su simboli i znamenja nacionalne manjine istaknuti protivno odredbama članu 16. stav 4. ovog zakona;
- 2) uz znamenja i simbole nacionalne manjine pri službenoj upotrebi iz člana 16. stav 4. ovog zakona nisu istaknuta i znamenja i simboli Republike Srbije, u skladu sa članom 16. st. 5. i 6. ovog zakona.”.

Dosadašnji Deo šesti postaje Deo sedmi.

Član 23.

Imena organa koji vrše javna ovlašćenja, nazivi jedinica lokalne samouprave, naseljenih mesta, trgova i ulica i drugi toponimi ispisaće se u skladu sa članom 10. ovog zakona najkasnije do 1. januara 2019. godine.

Član 24.

Skupština jedinice lokalne samouprave utvrdiće naseljena mesta iz člana 10. ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 25.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.